Kőszeg 1910. április hó 24-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér. Nyilttér sora 40 fillér. Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. Előfizetési pénzek és reklamációk Rónai Frigyes kiadó címére küldendők.

XXX. évfolyam. Felelős szerkesztő: JAMBRITS LAJOS. 17. szám.

Vallástanitás.

Nagyváradon egy városi irnok megtiltotta az elemi iskolába járó fiának, hogy vallást tanuljon.

A dolog uj, s minthogy nálunk minden uj és feltünő eljárásnak hamarosan egy csomó követője szokott akadni, érdemes vele foglalkozni.

Első sorban meg kell állapitanunk, hogy a városi irnok, kinek nevét szándékosan elhallgatjuk, csakugyan elérte célját. Nem azt, hogy a fiát felmentették volna a hittan tanulása alól, hanem feltünt a merész ujitása és a neve — óh mily kevés városi irnok dicsekedhetik hasonlóval! — belekerült a napilapokba.

Hőstettét azonban még sem illeti babér.

Igen helytelen értelmezése a müveltségnek, mely azt a vallástól való függetlenitéshez köti, eltekintve attól, hogy legkiválóbb férfiaink buzgó vallásosságot tanusitanak, helytelen a vallás dogmáit a logika szikár szabályai szerint megitélni. Csodákat ma már nem ismerünk, s ha müveltségünket arra használjuk, hogy a vallástan csodáit a modern kor felfogásával abszurdumoknak deklaráljuk, azzal elérhetjük ugyan, hogy egyes, magukat tulokosoknak tartó emberek tapsolnak nekünk, de egyuttal megásszuk az erkölcsiség sirját is.

Mert a vallás nem egyéb, mint dogmája az erkölcsiségnek. A magva kétségtelenül az. Jézus, Mózes, Mohamed, és Buddha mitaképei az erkölcsiségnek, földi életük az erkölcsiség tanitásának volt szentelve. Évezredeken át az ő tanaik voltak azok a törvények, melyekben a közönséges emberi törvényeknél százszorta csodásabb erő rejlett. De még ma is, ebben a felvilágosultságban duzzadó korban ugyan hová jutnánk, ha országgyülés, szolgabiró, csendőr őrködnének vallástalan emberek fölött? Meggondolta-e a városi irnok — akinek nevét nem emlitjük — mi következménye lehet az ő oktalan példája követésének? Nagyváradtól nem tulságosan messze vannak azon elrejtett országzugok, ahová még az ujság is csak elvétve, talán éppen csak a paphoz jár. Forduljon csak azokban meg, tekintsen körül, tanulmányozza — ha csak felületesen is — a nép lelkét, állatiasságra hajló vonzalmait, bünös ösztöneit, s ne restelljen megvizsgálni, mi tartja vissza ezt a népet a legduhajabb garázdálkodásoktól. S ha azután tiszta lelkiismerettel, ép észszel elmondaná, hogy a szenvedélyek fékentartását az általa vallott elvnek: a felekezetnélküliségnek lehet köszönni, ám azután, Isten neki! mi is kinyomatjuk a nevét, s még azt sem bánjuk, ha fiatal csemetéjét kivonja a hittan tanulásától.

Az élet sivárságában nem marad nekünk egyéb vigasztaló, mint amit lelkünk mélyén romlatlanul megőriznünk sikerül. Zug, sivit körülöttünk a vihar, ádázul megtépnek a viszontagságok herce-hurcái, s minden pillanat pusztulásunkat hozhatja — csak egy biztos révünk van, amelybe nyugodtan visszahuzódhatunk: a saját lelkünk, melyet a vallás tart fenn. A hit vezérel jókon — rosszakon át, s jaj annak, ezerszer jaj, aki az Istentagadást nem affektálja, hanem komolyan tartja. Nincs se igazi élvezete, se igaz öröme. Szerencsére az atheizmus nem egyéb — lásd Nagyváradot! — feltünési viszketegségnél, — a legtöbb istentagadó a szive mélyén megtartja hitét, melyet csak a külvilág előtt negligál.

Ha a majmolási mániától nem kellene tartani, felesleges volna felvetni a kérdést, kell-e hittant tanulni? De meg igy is bizonyos, hogy a nagyváradi irnok nem fog iskolát csinálni, legalább is nem olyant, melyből a vallástan ki lenne küszöbölve.

Az élelmiszerek hamisitása.

Hovatovább türhetetlenekké kezdenek válni a fogyasztó közönség bizalmával elkövetett visszaélések. Az élelmiszer-hamisitások oly gyakoriak, hogy immár sohasem tudhatja az ember, hol és mikor követnek el egészsége ellen merényletet.

A hatóságok kötelessége megtorolni a lelketlen üzérek méregkeverését. Am a fogyasztóközönségnek is, saját érdekében, a legnagyobb elővigyázatot kell tanusitania élelmicikkek vásárlása alkalmával. Hogy ezt tisztelt olvasóinknak megkönnyitsük, ideiktatunk nehány utmutatást a hamisitott élelmiszerek felismerésére.

Többnyire a piacon legnagyobb keletőségnek örvendő élelmiszerek hamisittatnak. Ilyenek a tej, vaj, sajt, méz, zsir, liszt, kávé, füszerfélék, hurka stb.

A tejben a méz kimutatása következőképpen történik: egy rész hamisitott tejet összekeverünk két rész vizzel és a keveréket jól fölrázva vászondarabon átszürjük, ha a szűrőn pelyhes váladék marad vissza, akkor a tej mézzel volt hamisitva. Szappanos vizzel hamisitott tejnél az eljárás ugyanilyen: egy rész tejhez két rész mészviz keverendő és az eredmény ugyanaz lesz. Korpa-, árpa-, rizs-, keményitő hamisitásoknál kevés tejhez néhány csöpp jód-festvényre kékszinü váladék keletkezik. A tejnek vizzel történt szaporitása kimutatható, ha egyenlő mennyiségü tejet és alkoholt összekeverünk; természetes tejnél az összekeverés alkalmával alvadék képződik, vizzel kevert tejnél azonban nem mutatkozik alvadék.

A vajban a kréta, gipsz, burgonya és liszt kimutathatók, ugy mint a tejnél. A krómfesték sárga por alakjában kiválik a vajból, ha abból csekély mennyiséget benzinben leloldunk. Hasonló-

Tárca.

A bálvány.

Irta: Szemere György.

I.

Krucsay Tivi cs. és kir. kamarás és miniszteri titkár egy havanna-csutkával a szájában, beviharzik a Szegheő Muki garszon-tanyájára.

— Czimbikém, pajtikám, házasodom...

Muki éppen masszirozatta magát, egy divánon hasalt és az ökölvivő vékonyát kenegette.

— Uff! — ordit fel (a gladiátor markától, avagy a hirtől e?) — Mit csinálsz?

— Házasodom.

— Uff!... Hát ki a menyasszonyod?

— A Schwickker Elza.

— A Schwickker Elza?!...

Muki nem szólt rá semmit. Összeszidta a vasgyurót a kemény keze miatt, aztán egy gorombasággal beszüntette teste töretését.

A gladiátor mentegette magát és finom hajlongások között távozott. A cimbik magukra maradtak.

Tivi ideges volt, mint az ángolna, szörnyen kivánosi volt barátja vélekedésére.

— Mit szólsz hozzá, cimbikém?

— Semmit.

— Ne bolondozz, pajtikám. Hát nem szeretsz?

— Nem. Buta vagy. Kétezernégyszáz forint a nzetésed és nem tudsz belőle megélni: megházasodol.

Tivi felfortyant.

— Bocsáss meg, cimbi, én nem vagyok partiadász. Igaz, hogy előnyös házasságot csinálok, de..., szeretem is az Elzát, no.

Muki elkacagta magát. Olyan gunyos volt a kacaja, miut Mefisztofeleszé.

— Hát azt hiszed, naiv járdataposó, hogy egy Elzát szeretni elég?

— Különös megjegyzés!...

— Nem tudod, hogy az aranyborjut imádni kell, mint az isteneket?

Tivi szörnyü indignációba tört ki.

— Cimbikém, pajtikám, kikérem magamnak ezeket a frivol hasonlatokat.

— Semmi hasonlat — kegyetlenkedik Muki. — Az Elza nem hasonlit az aranyborjuhoz, hanem maga az aranyborju, az igazi, az ősereditі...

— Bolond!...

— Az a társadalmi osztály, — folytatta Muki könyörtelenül — a melynek milieujében kiképződött a lelke, egy-Isten-imádó ugyan, de nem az élő Istent imádja, hanem az aranybálványt: egyéb szentsége nincs. Es imádja bármily viszonyok és körülmények között: nem lát, nem hall a fényétől semmit, akárhol rejtőzik: eszmények temetőjében, kegyelet templomában, szivtelen uzsorásban, nagyképü emberben, szép leányban, — mindegy neki: az aranyborjut imádja mindenben és mindenütt... Már most — folytatta — mit gondolsz, mit mivelnek az istenek az emberrel, a ki nem imádja őket rangjukhoz illően?... Ismered-e a mitológiát?

Tivi nevetni próbálgatott, de nem sikerült neki.

— Mondom, hogy bolond vagy, cimbikém. Különben is szeretem Elzát, hát mindentéleképpen tárgytalan a filiszterfilozófiád.

Muki hátat fordított Tivinek, ugy dünnyögte félvállról:

— Hát ha azt hiszed, hogy ez elég: vedd el.

— Elég?! — mérgelődik Tivi. — Hát ugyan még mi egyebet csinálhatnék vele?

— Mondtam, hogy egy Schwickker Elzát imádni kell. Az egész Lipótváros aranyfiatalsága imádta, egy se csinált belőle titkot, hetvenheten sugták a fülébe, hogy istenuő, százhetvenheten térdeltek előtte — te is: és ezek után még azt hiszed, hogy kielégiti az egyszerü, polgári szerelem? Mert Kundtól származol? Mert méltóságos ur vagy? Csalódol. Egy hónap alatt megszokja és ugy ráun a rangodra, mint kislány korában a hajasbabára. Es akkor természetesen nem marad neki belőled egyebe, mint az imádásod, a minek jegyében hozzád ment s a mit az ő felfogása szerint joggal követelhet tőled, mert nem magad vagy férfi a világon: ezer ember akad, a ki vállalkozik az imádására...

Tivi elsáppadt e kietlen beszédtől.

— Irigy fráter vagy, — vágta régi barátja szemébe — semmi egyéb! Nem ismerlek többé.

II.

A Tiviék mézeshetei olyanok voltak, mint a milyeneknek lenniök kellett: mézesek Csókolóztak és pihentek, aztán ujra csókolództak és ujra pihentek. Mert a csók táraszt ám. Furcsa, de fáraszt.

Tivi fáradt ki előbb. Négy hét elmultával már határozottan több pezsgőt fogyasztott, mint csókot.

A menyecskének ez nem tetszett. Ő igazában csak akkor jött rá a csók izére. Szemrehányást tett Tivinek.

— Tivi, maga engem nem szeret — kesergett és könyeket szürt a szeméből.

Tivi zavarba jött.

— De édeském, pipikém, hogy mondhat ilyet az én aranyos bálványom?

Ez szépen hangzott. Kibékültek. Tivi még a kö-

képp kiválik a kurkuma is, ha a vajat meleg viszszel kivonjuk; sáfránynyal festett vaj ugy ismerhető fél, ha a besüritett vajról lessürt vizhez cukrot és sósavat adva, a folyadék piros szint mutat. A faggyuval történt hamisitást ugy ösmerjük fel, ha a felolvasztott vajban-kanócdarabot fagyasztunk és meggyujtván kis idő mulva eloltjuk: a faggyu kellemetlen szagát azonnal éresni fogjuk.

A sajtfélék hamisitására teljesen ugyanolyan módon jövünk rá, mint a vajhamisitásra.

A vizzel kevert mésnek fölsainére tett tojás alámerül. Liszt, desztrin és keményitő jelenléte kitünik, ha egy deka mézhez két deka borszeszt keverünk: ekkor ugyanis az emlitett anyagok kiválnak. Enyvvel kevert méz kevés borszesszel keverve és elpárologtatva, fölismerhető, mert az enyv visszamarad. Tejjel kevert méz fölforralva megzavarodik, mig a tiszta méz megtisztul.

A tiszta zsir legfölebb $^1/_8$% vizet tartalmaz; a viz kimutatható, ha a zsirt erős tüznél hevitjük legalább két órán át; hevités után ismét megmérve a zsirt: a sulyveszteség a hozzákevert vizmennyiséget jelenti.

A liszthen a burgonyaliszt fölismerhető, mert egy rész vitriollal és két rész vizzel keverve kellemetlen, az uborkáéhoz hasonló szagot fejleszt. Magnézia jelenléte pezsgésben nyilvánul, vitriol vagy erős ecet hozzáadásánál. Gipsz vagy egyéb sulyszaporitó keverékek kimutatása végett bizonyos mennyiségü lisztet elégetünk, s a maradványt lemérjük, ha a maradvány az elégetés végett lemért lisst egy százalékánál több, akkor a lisst hamisitott. Vizzel kevert a liszt, ha markunkba szoritva, öszetömörül.

A gyárban „termelt" kávénak legegyszerübb próbája a viz, amelyben ugyanis a gyártott kávé felduzzad, szétmálik s a festék lemegy róla.

Pótkávé gyanánt egyedül a fügekávé ajánlható; ennek hamisitását izlelés által, söt szabad szemmel is észre lehetne venni, a hamisitás ennél tehát nagyon ritka.

A füszerféléket, mint: fahéj, szegfüszeg, gyömbér, bors stb. legcélszerübb mindenkor egészben és nem porrá tört alakban beszerezni, mert zuzott, darált állapotban, ha idegen anyagok vannak hozzájuk keverve, azokat csak is tüzetes, górcsöi vizsgálat által lehet kimutatni.

A főzelék-féléket, éppen ugy, mint a nyers kávét, agyagból és más haszontalan anyagokból állitják elő. A vizsgálat ezeknél is ugyanaz, mint a nyers kávénál.

Ne restellje senki, hogy a felfedezett élelmiszerhamisitást azonnal feljelentse az illetékes közegészségügyi hatóságnál. Ez az egyedüli módja annak, hogy magunkat és embertársainkat megóvjuk a pénzvágyó hamisitók turpisságai ellen.

Városi ügyek.

1187/910. **Hirdetmény.**

Közhirré teszem, hogy az idei selyemtenyésztéshez szükséges selyempetét a legközelebbi napokban kiosztják, kik a tenyésztéssel foglalkozni óhajtanak, forduljanak a polgármesteri hivatalhoz. Kihirdetem továbbá, hogy minden selyem tenyésztő szabadon szedhet lombot az utcákon, kösterekeu levő szederfákról tekintet nélkül arra, hogy foglalkozik-e az illető, kinek háza előtt a szederfa van, selyemtenyésztéssel. Tilos az olyan szederfáról lombszedése, melynek átmérője nem több 10 cm.-nél. A kihágásokat szigoruan fogom elbirálni.

Kőszeg, 1910. április hó 12-én.

August János, polgármester h.

362/910. **Hirdetmény**

Kőszeg szab. kir. város képviselő testületének f. évi április hó 7-én hozott határozata alapján közzéteszem, hogy a városi körkemencének bérbeadására vonatkozó ajánlatok f. evi május hó 10-ig a polgármesteri hivatalhoz benyujthatók.

Árverési feltételek a polgármesteri hivatatban a hivatali órák alatt megtudhatók.

Kőszeg, 1910. április hó 5.

Augusztt János polgármester h.

1211/910. **Hirdetmény.**

Az alamori ref. templom alapja javára adományokat elfogad és továbbit a polgármesteri hivatal.

Kőszeg, 1910. évi április hó 15.

August János polgármester-helyettes.

827/910 **Hirdetmény**

a fiumei hadtengerészeti akadémiába való felvétel tárgyában.

Az 1910/1911. iskolai évre a fiumei hadtengerészeti akadémiába 50 egész ingyenes és féldijmentes hely og betöltetni.

14 éven felüli és 16 évet meg tul nem haladott ifjak felvételre jelentkezhetnek f. é. junius 30-ig a közös hadügyministerium tengerészeti osztályánál.

Fizetéses évi 1600 koronás, vagy félfizetéses 800 koronás helyekre is lehet ugyaeazon időben pályázni.

Az erre vonatkozó részletes hirdetmény hivatalomban betekinthető.

Kőszeg, 1910. évi április hó 14.

Kőszegi József rendőrkapitány.

1268/910. **Hirdetmény.**

Gréf Leiningen Károlynak siremlékére adományokat elfogad a polgármesteri hivatal hol a gyüjtőiv aláirható.

Kőszeg, 1910. évi április hó 21.

August János, polgármester h.

1270/910. **Hirdetmény.**

Honvéd állatorvosi tisztviselői pályára készülők a pályázati feltételeket a polgármesteri hivatalban betekinthetik.

Kőszeg, 1910. április 21.

August János, polgármester h.

Hirek.

— **Rómából vissza.** *Kincs* István apátplébános, *Rusa* Béla főszolgabiró, *Blázovits* János plébános és *Maitz* Lipót kereskedő, kik résztvettek Rómában a magyar szentkorona dicsőségére rendezett ünnuepségeu, csütörtökön érkeztek meg Készegre.

— **Kőszegi küldöttség gróf Tisza Istvánnál.** Gróf *Tisza* Istvánt, körmendi körutjában a kőszegi választók 20 tagu küldöttsége kereste fel. A küldöttség szónoka dr. *Szemző* Sándor volt.

— **Tanári vizsga.** *Lengyel* Zenó a helybeli bencés rend tagja a napokban tette le sikerrel Budapesten a tanári vizsgát.

— **Programbeszédek.** *Czeke* Gusztáv a nemzeti munkapárt jelöltje mult vasárnap Rohoncon tartotta meg programbeszédét, mit a nagyszámban egybegyült választók lelkesen fogadtak. A robonciak egész szerdahelyig jöttek el Czeke Gusztávot fogadni, hol azután a két kocsitábor egyesülve tüntető éljenzés között vonult Rohoucra. Rohoncról Városhodászra mentek, hol szintéu nagy érdeklődés mellett folyt le a programbeszéd. A néppárti jelölt gr. *Scher-Thoss* Béla, ma tartja délelött 10 órakor a Mulatóban programbeszédét. *Lachne* Hugó, a Justh-párt jelöltje a kerület minden községében elmondotta már programbeszédét.

— **Bejelentett iparváltozások.** *Gampert* Lajos kávés iparát beszüntette. Kávéházi ipar gyakorlására Haas Miksa kapott iparengedélyt. *Rozenberg* Lajos a szabó ipar, *Weisz* Róza a divatárus üzlet gyakorlására kapott iparigazolványt.

— **Husvizsgáló tanfolyam.** Vasvármegye törvényhatósága husvizsgáló tanfolyamokat rendezett az előző években, hogy lehetőleg minden községben legyen hivatásos husvizsgáló. Az idei tanfolyam hétfőn nyilott meg. Négy hétig tart a tanfolyam, melyet Koch Béla kőszegi m. kir. állatorvos vezet.

— **A volt polgármester tanuzási dija.** A m. kir. kereskedelmi miniszter Wendl Ferenc szabóhegyi tulajdonos elleni ügyben a volt polgármestert — mint alaptalan feljelentőt — 26 K tanuzási dijnak megfizetésére kötelezte. Ez összeg erejéig a tárgyalással megbizott helybeli szolgabirói hivatal 1908. évi december 12-én Kőszeg szab. kir. város ellen végrehajtást rendelt és ennek keresztül vitelével a járási számvevőt bizta meg. E sérelmes eljárás ellen a városnak mostani vezetője jogorvoslattal élt és a város által a szolgabirói hivatalhoz befizetett 26 K 52 fillért a volt polgármesternek végkielégitéséből lefoglaltatta. Ez ellen Sissovits Miklós volt polgármester felebbezett, de a felső hatóság egész terjedelmében jóváhagyta a mostani polgármesternek intézkedését. *Ki fizeti meg az 1906. évi számadás elkészitésének költségeit?* Sissovits Miklós volt polgármester a városnak 1906. évi számadását kellő időban el nem készittetvén, a vármegye az állami számvevőségi közegeket küldötte ki a számadásnak elkészitésére. A vármegye ezek számára felmerült 551 K költségnek megfizetésébeu a várost marasztalta el. A város ezen sérelmes intézkedés ellen felebbezéssel élt, melynek a m. kir. belügyminiszterium helyt is adott. A költségek erejéig a szavatosságot a volt polgármester ellen — előzetes fegyelmi eljárásnak lebonyolitása utáu — megállapitotta és az ez ellen beadott felebbezéseket elutasitotta.

— **Jóváhagyott itélet.** A városi tanács Baumgartner Lajos fogmüvest még február havában 200 koronára itélte az ipartörvénybe ütköző kihágás miatt. Baumgartuer az itéletet megfelebbezte, de az alispán a felebbezés elutasitásával jóváhagyta a tanács itéletét.

— **Iparkihágások.** A városi tanács pénteken tartott ülésében több iparkihágási ügyben hozott sulyosabb itéletet. Igy *Szántó* Ignácot, a szombathelyi vászon és kelengye-vállalat helyi fiókjának vezetőjét, 100 koronára büntette, mert árumintákkal megrendeléseket gyüjtött olyképen, hogy a vevőket felkereste. *Baumgartner* Lajos fogmüvest pedig 300 koronára büntette, mert meg nem engedett cimeket és aláirásokat basznál.

— **Tolvajlás Nagycsömöten.** Koltai Gyula nagycsömötei gazda lakásából 26 koronát elloptak. Koltai 4 éves Anna nevü kis leánya látta, mikor Hódics Gyula bejött a lakásukba és onnan a szekrényből valamit elvitt. A feljelentésre a csendőrök Hódicsot kihallgattak, aki beismerte, hogy a pénzt ő lopta el, amelyet azonban elmulatott. Feljelentették a kőszegi kir. járásbiróságnál.

— **A megszurkalt honvéd.** Még 1907. évi november hó 3-án történt, hogy a rendőrök *Pintér* István honvédet Kőszeg utcájan vérbefagyva, eszméletlen állapotban találták. *Fodor* Károly, *Gajder* Károly, *Vörös* Mihály, *Horváth* Mátyás, *Ipsits* István, *Koledics* József és *Imre* Józsefet vádolta az ügyészség sulyos testisértés büntette miatt, hogy ők voltak azok, kik rajta a szurástól és ütéstől származó, 22 napig gyógyuló sebesüléseket okozták. Az ügyet már másodizben tárgyalta a biróság, mert az első tárgyaláson a bizonyitás kiegészitését rendelte el. Pintér a tárgyaláson meg nem jelent, mert időközben Amerikába vándorolt s igy a főtárgyalást nélkule tartotta meg a törvényszék. A vádlottak tagadták a terhükre rótt cselekményt, s ugy tüntették fel a dolgot, mintha a sérüléseket a rendőrök okozták volna, akikkel Pintér szembeszállt akkor, amikor őt redreutasitották. A bizonyitási eljárás lefolytatása utáu az ügyész csupáu Fodor Károly ellen tartotta fenn vádját sulyos testi sértés büntette miatt, mig a többi vádlott ellen a vádat elejtette. Fodort a törvényszék az enyhitő körülményeket figyelembe véve 1 hónapi fogházra itélte. Az itélet jogerős.

— **Öngyilkos katona.** *Untenecker* József lantosfalvi illetőségü 83-as baka, ki a helybeli zászlóaljnál szolgálat szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Untenecker iszákos és fegyelemsértő katona volt. A káplárságig vitte már, de éppen javithatatlan magaviselete miatt lefokozták. Az öngyilkosság miatt a vizsgálat folyik.

— **A laktanya épités ügye** végre elintézést nyert. Megirtuk ugyanis annak idején, hogy a gépfegyver osztály és a katonai kórház miatt a tervek módositást igényeltek. A miniszterium a módositott terveket most jóváhagyta, ugy, hogy az épitésre szóló pályázati felhivást a tanács legközelebb kibocsátja s most már semmi akadálya nem lesz annak, hogy az idén a laktanya még tető alá is kerüljön.

— **Megyegyülés.** Vasvármegye törvényhatósági bizottsága május hó 17-én tartja rendes évnegyedes gyülését, melynek több fontos tárgya lesz.

— **Államsegély a kereskedő tanonciskolának.** A kultuszminiszter a kőszegi kereskedőtanonc iskolának 400 korona államsegélyt engedélyezett a folyó tanévre.

— **Államsegély az iparostanonciskolának.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a kőszegi iparostanonciskolának 1909—10. tanévre 600 korona államsegélyt engedélyezett.

---

nyeket is leitta az Elza szeméről, pedig édes pezsgő után igen sós a könny ...

... A Tiviék házasságának első évfordulója nem volt vig.

A méltóságos ur egész nap dajkát keresett, mert a régit elcsábitották; a méltóságos asszony egész nap uj termetét vizsgálta, mert a régit elvesztette; a kis kamarás meg, miután éhes volt, egész nap zokogott.

Hagyján, ha estére kiegyenlitődtek volna a differenciák. De nem. Tivi nem talált alkalmatos dajkát, Elza nem találta meg régi karcsuságát, ifjabb Tivi jó friss anyatej helyett csak cuclit kapott. Tehát általános nyomott hangulat uralkodott a Krucsay-házban, senki sem volt megelégedve.

Az asszony mártirképpel kérte számon Tivitől régi óztermetét; ki is mondta egész nyiltan:

— Oh, mi szegény uők, mártirok vagyunk, az önző férfiak áldozatai!

Tivit bosszantotta az igazságtalan szemrehányás, de nem szólt semmit; ajkába harapott. És mivelhogy ifjabb Tivi szörnyen óbégatott s az asszony a helyett, hogy csititgatta volna, befogta fülét: fogta ifju csemetéjét és maga dajkálta: Csija, csija, bs. bs.

De csak nem akart aludni Tivike. Azért se! Előbb adjanak neki jó, becsületes tejet.

A kényes dáma ideges lett.

— Tegye le azt a gyermeket! Nem ért maga a gyerekhez, megvaditja!

— Jól van, — jegyezte meg Tivi csendesen, — hanem akkor dajkáld te.

— En?

— Hát ki, mikor nincs dajkája?

— Az is a maga ügyetlensége.

— Jól van, — mondta Tivi — vállalom, de nem tehetek róla. A lényeg az, hogy nincs dajkája, tehát magának kell elaltatni a gyereket.

— Nem az a lényeg, — fortyant fel a menyecske.

— Hát mi?

— Az, hogy maga egy barbár, egy vad szkita!

— En?!...

— Maga! Annyi finomság sincs magában, mint egy mesteremberben, különben nem követelhetné tőlem, hogy dajkaszerepet játszszam a saját házamban.

A kitakadás közönséges volt. Tivi elpirult a felesége helyett. De nem szólt semmit. Eszébe jutott a Muki aranyborju-példázata. Letérdelt mérges bálványa lábaihoz és megragadta mind a két kezét

— Bocsáss meg, drágám, édes mindenségem. Beösmerem, hogy tapintatlan voltam.

A menyecske hüppögött.

— A termetemnek is vége maga miatt...

— Nem teszem többet, egyetlenem...

— Mi?!

Tivi ijedten kijavitotta magát:

— Szegény kis mártirom, megvesszük a Babyt, a lovaglástól majd visszakapod régi gyönyörü termetedet.

Ez megint jól volt csinálva. Ismét kibékültek. De már csók nélkül, a mi nagy hiba...

... Három év lefolyása alatt Tivi végkép felbomlott alkotó elemeire. Az esze különvált a testétől és ismeretlen helyre távozott, az akarata összefolyt a felesége akaratával, szive ifjabb Tivibe költözött, másutt nem volt sehol. Utána a fényes, cifra életet, utálta saját gyengeségét és feltétlen hódolatért makacsul harcoló asszonyát. De nem bizva erejében, meg sem próbálta feltenni a kalapot, inkább megivott egy palack Mummot.

(Folytatása következik.)

— **Felvételi pályázat.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Urnak 31744 rendelete értelmében az 1910/11 iskolai évre a csáktornyai állami tanitóképző-intézet I. osztályába összesen 30 növendék vétetik fel és pedig teljes fizetéses helyre 17, féldijas helyre 6, ingyenes helyre 3, ösztöndijas helyre 1, segélynélküli bejárónak 3 növendék. A teljes fizetésesek 28, a féldijasok 14 K-t fizetnek havonként köztartásdij cimén az intézet pénztárába. Az ösztöndijas havonként 12 K ösztöndijat kap. A kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. születési bizonyitvány, 2 iskolai bizonyitvány a megelőző évről és a f. é. félévi értesitő, 3. tiszti orvosi bizonyitvány a folyamodónak a tanitói pályára való alkalmas voltáról. 4. segélykérés esetében hiteles községi bizonyitvány a szülők vagyoni állapotáról, s kiskoru gyermekek számáról hiteles családi kimutatás. Csak oly éptestü és zenei hallással biró tanulók vétetnek fel, akik 14. életévöket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s akik a polgári vagy középiskola 4-ik osztályát sikeresen elvégezték. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Urhoz czimzett folyamodványokat az előirt okmányokkal együtt 1910. május 31-ig kell a csáktornyai állami tanitóképző-intézet igazgatóságánál beadni a folyamodó lakóhelyének, az utolsó posta és vármegye feltüntetésével. Csáktornya, 1910. április 16-án. Zrinyi Károly igazgató.

— **Tejvizsgálat.** A magyaróvári vegyvizsgáló állomás egyik vegyésze szerdán a piaci tejhamisitóktól mintát vett. A vegyvizsgáló állomás gyakori ellenőrzéséről csak dicsérettel emlékezünk meg. *Ha* már egyszer drágan kell megvennünk a tejet és tejfélét, ugy legalább legyen az hamisitatlan, aki pedig pancsolt tejfélét árusit, vagye el méltó büntetését. A vegyész ezuttal tizenegy elárusitó tejét rendelte el felküldeni Magyaróvárra.

— **Kisiparosok panasza a bőrárak drágulása miatt.** Az ipari nyersanyagok folytonos drágulása nehéz viszonyok közé sodorta kisiparosainkat. Nem csoda tehát, ha segély után kiáltanak. Legutóbb a soproni cipészek és csizmadiák gyültek össze sorsuk megbeszélésére és ez alkalommal a következő határozati javaslatot fogadták el: Tekintve, hogy a legszükségesebb cikkek általános és óriási mértékü drágaságán felül a bőráraknak 30—40 %-kal történt felemelése a lábbeli ipar megsemmisitésével fenyeget, az 1910. évi április hó 10-én a soproni ált. ipartestület ülés termében tartott összejövetelen a soproni cipész- és csizmadia iparosok elhatározták, hogy: 1. ezen kellőképen nem indokolt váratlan áremelés ellen erélyesen tiltakoznak és felhivják a bőrgyáraknak milliós tulajdonosait, hogy eme hallatlan áremelésektől tekintsenek el, mert elleukező esetben a kisiparos további munkálkodása teljesen lehetetlenné válik egyrészt azért, mert a megrendelőket kizsarolni lehetetlennek és lelkiismeretlen dolognak tartja, másrészt pedig nem kivánhatja a gyáros, hogy az ő érdekében a kisiparos az esetleg meglévő vagyonának egy résszét ipara folytatására feláldozza. 2. a közönséget a sajtó utján arra vonatkozólag felvilágositani óhatjtják, hogy a lábbeliek áremelkedése nem a cipésziparosság előnye, hanem kizárólag a bőrgyárosok telhetetlen igényeinek és a bőranyag nem indokolt folytonos emelésének a következménye, minek folytán maga a nagyközönség is hivatott volna a bőrgyárosok merénylete ellen protestálva állást foglalni. 3. megélhetésük biztositása végett felkérik a nagyérdemü közönséget, hogy a jelenlegi nehéz viszonyok között a bőrrel dolgozó kisiparosságot támogassa, mely támogatás abban nyilváuuljon meg elsősorban, hogy a cipész- és csizmadia mesterek számláit mindenkor azonnal vagy pedig legkésőbb a következő hó elején kiegyenlitse.

— **Budapesti nemzetközi kertészeti kiállitás** munkálatai nagyarányban folynak künn a Városligetben az iparcsarnok belsejében és az előtte elterülő nagy téren. Francia, porosz Hollaud, belgakertészek, kertészeti iparosok, üvegházkészitők serényen dolgoznak, hogy a megnyitás napjára május 5-ére készen legyenek. 65 külföldi és 180 hazai kertész és kertiparos vesz részt a kiállitáson, amely az eddigi bejelentések szerint nem csak a hazai kertészeknek jubiláris kiállitása lesz, hanem a nagyarányu bejelentéseket tekintve olyan nagyarányu kertészeti kiállitás lesz, amilyent még az Országos Magyar Kertészeti Egyesület 25 éves fennállása óta nem rendezett. A hazai kertészet fellendülésének jele az, hogy mig az I. nemzetközi, fényesen sikerült kertészeti kiállitáson összesen csak 110 kiállitó volt, most csaknem félannyival több a hazai kertészek száma. A kiállitás iránti rendkivüli érdeklődést tanusitja az, hogy az magyar város és vármegye ajánlott föl 25 koronától 400 koronáig terjedő tiszteletdijat. Mauthner Ödön maga két ezer koronát adott dijazásra, egy ezer koronásat és két 500 koronásat. Az egyik 500 koronás dij Uraságí kertészek legszebb zöldség gyüjteményére, a másik 500 korona a hazai kereskedelmi kertészek saját nevelésü piaci növények gyüjteményének dijazására szolgál. A kiállitásra való bejelentések határideje lejárván, a kiállitási bizottság elkészitette az általános beosztást amelyből kitünt, hogy a kertészeti kiállitásnak még kétszer akkora hely sem lenne teljesen elegendő. Nagyarányban vesznek részt a kiállitásban Őfelsége udvari kertészei, Budapest-székes-főváros, amely eddigelé is nagyarányban szokott résztvenni a kertészeti kiállitásokban és most sok meglepetésszerü látványos darabbal gazdagitja a kiállitást az összes külföldi nagy német és angol rendszerü üveghazak teljesen megtelnek majd a növényvilág csodás szépségü virágdiszeivel. A kiállitás megnyitására József főherceg Őfenségét kéri föl az egyesület.

— **Bleriot-repülőgép fa szállása Sopronban.** A budapesti „Helios" automobil-társaság Sopron városával szövetkezve elhatározta, hogy a Bleriot miutája szerint készült repülőgépeivel felszállásokat eszközöljön. Pünkösd napján a város melletti hatalmas szabad térségen mutatja be a mai kor legcsudálatosabb technikai vivmányát. A felszállással kapcsolatban hatalmas ünnepségekben lesz részük az odatolongó idegeneknek, amenyiben néhány főhercegi család, a mágnásvilág és technikai tudományok előkelősége mind magyar mind osztrák részről eljönnek. Az ünnepségek részletesebb programjáról a helybeli, a vidéki és osztrák lapok, továbbá a plakátok utjáu értesül a közönség.

— **Magyar kir. szab. Osztálysorsjáték.** A 26. sorsjáték uj sorsjegyeit immár kibocsátották s azokat mint eddig is régi tulajdonosaik lefoglalják. A külföldön már több évszázad óta bevált rendszere az osztálysorsjátéknak nálunk is kitünően bevált s a szerfölött reális és körültekintő vezetés folytán közönségünk évről-évre mind nagyobb bizalommal viseltetik az osztálysorsjáték iránt.

Kitünő pogányi ó-bor

fehér és vörös, üvegekben, kapható **Schaar József** csemege- és borkereskedésében Kőszegen.

634/910. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság mint telekkvi hatóság közhirré teszi, hogy id. **Wolf Lipótné** felsőkismartonhegyi lakós végrehajtatónak **Krug Mátyás** csávai lakós végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 2040 korona tőke és jár. ugy 33 korona 75 fillér jelenlegi és a netán még felmerülendő költségek behajtása végett a területén fekvő következő ingatlan u. m.: Krug Mátyásnak a borostyánkői 66. sz. tjkvben A I. 2. 3. 5. és 7. sor 94. 1973. (2237—38.) hrsz. 98. házszámu és a közös erdőből az aránylagos rész ingatlanaira 1958 K, az A + 1. sor 167. hrsz. birtokára 49 K, az A + 2. sor 189. hrsz. birtokára 190 K, az A + 3. sor 1315. hrsz. birtokára 40 K, az A + 4. sor 1452. hrsz. birtokára 649 K, az A + 5. sor 1611. hrsz. birtokára 233 K kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1910. évi május hó 10. (tizedik) napján

d. e. 10 órakor

Borostyánkő község házánál megtartandó nyilvános árverésen — azonban a 98. sz. ház a kikiáltási ár felénél, a többi ingatlanok a kikiáltási ár ketharmadanal alacsonyabb árban eladatni nem foguak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kőszegen a kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság 1910 évi február hó 23.

Halász Ernő,
kir járásbiró.

Jég.

T. Cz.

Tiszta városi vizvezetéki vizből naponta 1000 métermázsa, raktározásra kiválóan alkalmas, tartós műjeget gyártunk.

Folyó hóban. legalább 100 métermázsa rendelésénél. **100 kg.-ként 3 kor.-ért,** waggonba rakva, szállitjuk a jeget, azonkivül iparvágányunk használatáért 100 kg.-ként további 13 fillért számitunk.

A jég iránt mutatkozó rendkivüli keresletre való tekintettel kérjük esetleges jégszükségletét mielőbb, lehetőleg telefon vagy távirat utján nálunk megrendelni.

Interurbán telefon: **25—02.**
Sürgönycim: **Consumus, Budapest**
Kiváló tisztelettel
Magyar Élelmiszer-Szállitó Részv.-Társ.
Budapest, IX., Tóth Kálmán-utca 8.

Eladó 100 hectoliter bor.

Boczfölde hegyen, balatonmelléki borvidéken termelt 60 hectoliter ó-bor és 40 hectoliter ujbor eladó. Továbbá 500 liter házilag termelt borseprü és törköl-szesz is eladó. Érdeklődők **Skublics Károly** földbirtokoshoz forduljanak. Posta: Zalaszentmihály.

Irodakisasszony,

ki a magyar és német nyelvet birja és irógépkezelésben jártas, felvétetik. Ajánlatok a „Kőszegi gőzmalom" cimére küldendők.

Bécsi divat.

Van szerencsém a nagyérdemü hölgyközönség tudomására hozni, hogy mint divatárusnő Bécsben magamat teljesen kiképeztem s a folyó évi május hó 1-jével **Kőszegen a Király-ut 72l. szám alatt a Waisbecker-féle házban**

Női kalap-üzletet

nyitok, hol a legdivatosabb kalapokat — kis leányok részére is — raktáron tartok.

Gyászkalapokat a legrövidebb idő alatt készitek. Átalakitásokat elfogadok és azokat divatosan és rövid idő alatt elkészitem.

Május 1-ig üzletem a **Belvárosban 53. szám** alatt az emeleten, a Városházával szemben van, hol minden megrendelést elfogadok.

Főtörekvésem lesz vevőimet a legnagyobb megelégedésre kielégiteni.

Szives pártfogást kér

Weisz Gizella,
divatárusnő.

A Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

KŐSZEGI FIÓKJA

Kőszegen, Király-ut 755. sz. a. működését f. é. február 7-én kezdte meg.

A fiók elfogad **betéteket**, jelenleg **4%** kamatozással **betétkönyvre, csekk és folyószámlára.**

Előleget ad értékpapirokra.

Rendes és törlesztéses **jelzálogkölcsönöket** nyujt földbirtokokra és kőszegi házakra.

Leszámitol üzleti és magán váltókat.

Megbizást elfogad **értékpapirok vételére és eladására.**

Őrzésre, kezelésre átvesz értékeket.

Bevált **szelvényeket** és sorsolt **értékpapirokat.**

Beszedésre átvesz **váltókat és utalványokat.**

Átutalásokat eszközöl bármely piacra.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel való szoros érdekközössége lehetővé teszi, hogy mindennemü megbizást a legkedvezőbb feltételekkel eszközöl.

A fiók, mely az **Első Magyar Általános Biztositó Társaság ügynöksége** mindenféle biztositást eszközöl és biztositási ügyekben dijmentes felvilágositással szolgál.

BOLINDER -nyersolajmotorok -nyersolajlokomobilok

csak

SZABÓ EMIL és TÁRSA cégnél

Budapest, V., Ferenc-József-tér 6. szám

(Gresham-palota, a lánchiddal szemben) kaphatók

Sürgönycim: **Szabóek Budapest.**

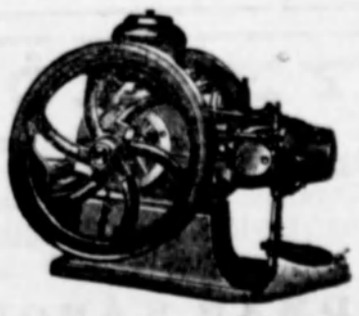

Telefon **76—48.**

Szivógázmotorok. Benzinmotorok. Cséplőgépek. Malomberendezések.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy szép modern lakás

(udvari) mely áll 2 szobából, élelmes kamra és mellék helyiségekkel elutazás végett azonnal vagy augusztus 1-ével kiadó: Király-út 746. sz.

1910-es modellünk ujitásai:

Intenziv lángró. Gyorsan forral Kevés szesz fogyaszt. Erős alkatrészei kivehetők és tisztithatók. Művészi galvano-bronz kivitel. — Hozzáadva biztonsági gyorsfőrőnek eddigi előnyeit, a

„Rops" 1910

a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tüzhelye. Ha feldül, elalszik. A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapesten: 4.— korona.

Régi használt példányokat a gyár 2 korona 50 filler ráfizetéssel 1910-es modellre cserél át.

Kapható minden szakmába vágó üzletben.

„ROPS" Fémárugyár Részvénytársaság
BUDAPEST, V., Váczi-ut 74/27.

Helybeli elárusitó:
NAGY SÁNDOR.
Képviselők vidéken keresztetnek.

Országszerte hire járja:
A „Keil-Lakk"-nak nincsen párja,
Pompás fényben a padló,
„Keil-Lakk" amellett olcsó.
A ki egyszer ilyet használ,
Többet mást nem tür a háznál.
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz, mint a márvány,
Ha „fehér Keil-Lakk"-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk" azurkék,
Kertibutort fessünk zoldre,
Gyermekeknek örömére.
„Keil-Lakk"-ból van minden szin,
Kék, piros, zöld-razmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk"!

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Kőszegen.

Szombathely: Kaiser Lajos.

ÜGYNÖKÖK

legmagasabb jutalék mellett magyarországi elsőrendü **ablakroletta** és **szalusiagyár** részére felvétetnek. Olyanok kik már ezen szakmában dolgaztak, előnyben részesülnek.

Ajánlatok:

FRIEDMAN KÁROLY
butor- és redőnygyára, Pécs.

Arany érem Berlin 1907.

Kútfúrások

Mélyfúrások

LAPP HENRIK-féle

Mélyfúrások, Bányatelepek és Bélyegtávek Magyar R.-T.

Iroda: V., Báthory-utca 3. Telefon 114—46.

BUDAPEST

Gyár: X., Kőbányai-út 45. Telefon 157—72.

A munka szakszerű kivitelére az a legnagyobb mélységnél is a legmesszebb menő szavatosság vállaltatik.

Lapp-féle szabadalom

Motorok! Gőzgépek!

Gazdák!

Ha elsőrendü gépet akarnak venni, kérjenek árjegyzéket európaszerte hirneves magánjáró és vontatható benzinlokomobilok, magánjáró és vontatható gőzlokomobilokról. Teljes cséplőkészletek!

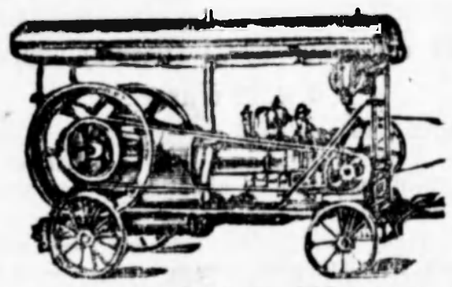

Benzinmotoros kötörő, faapritógépek

vontatásra és magánjáró szerkezettel.

Stabil benzinmotorok. Szivógáztelepek.

Kellner és Schanzer

Budapest, V. ker., Aulich-utca 2. az.

Sürgönyczim: „Világosság" Budapest.

Kátrányterítőlemez-,

facement- és valódi asztaltlemez-befödések a legszolidabb kivitelben a legmesszebbmenő szavatossággal.

Minden szakbavágó **kátrányterméket** gyártása.

Minden fajta tető- és elszigetelő **lemezeknek** készítése.

Költségelőirányzat és műszaki felvilágositások ingyen.

Szabadalmazott horonylemez

nedves falak

ellen. A jelenkor legtökéletesebb és legdül célszerü és legolcsóbb elszigetelő eszköze. — Védeszköz istállógőz ellen. Számtalan elismerőlevél. Prospektus ingyen.

MENZEL K. C. Pozsony.

Fiók: Szombathely.

STOCK COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

CAMIS & STOCK

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőztőzde állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

Védjegy: „Horgony!"

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlika

egy régjónak bizonyult háziszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvennyel, ossznál és meghüléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisitványok miatt beszerzéskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony" védjegygyel és a Richter cegjegyzéssel ellátott dobazba van csomagolva. Ára üvegekben K —.80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszertára az „Arany oroszlánhoz",

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szabad. Osztálysorsjáték **(XXVI. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusitóknak árusitás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1910. május hó 19.** és **21-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusitóinál kaphatók.

Budapest, 1910. évi április hó 24-én.

Magy. Kir. szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Tolnay. *Hazay.*

Bohn kikindai cserepe.

Saját érdekében

csak **BOHN**-féle

nagykikindai és zsombolyai cserepet fogadjon el és utasitson vissza más : : silány minőségü cserepet, mert : :

csak a **BOHN**-féle

cserép jutányos, szép és szakszerü fedőanyag.

Tessék mintát és árjegyzéket kérni.

BOHN-CSERÉPGYÁR Zsombolya.

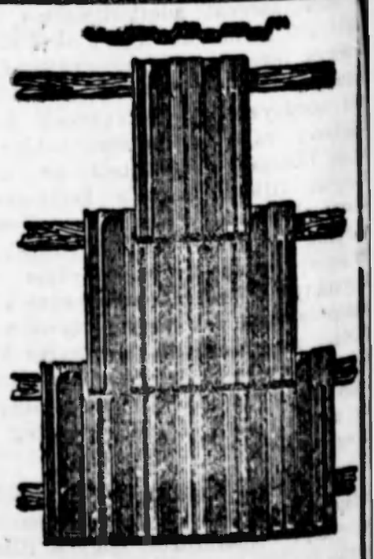

Bohn zsombolyai cserepe.

Nyom. Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.